

10 VIRO, KIU NE PLAĈIS

"Sinjoro Kolda," diris sinjoro Pacovský al ĉefserĝento Kolda, "mi havas ion por vi." Sinjoro Pacovský nome estis dum Aŭstria monarkio policisto, eĉ ankaŭ ĉe kavaleria polico; sed post la milito neniel li povis akomodigi al la novaj cirkonstancoj, pensiigis, provesploris iom la mondon kaj fine luprenis gastejon Ĉe Belvidejo; ĝi situas iom en solejo, sed nuntempe la homoj komencas tion ŝati, ekskursojn, panoramojn, banadon en lago kaj similajn aferojn.

"Sinjoro Kolda," diris tiam sinjoro Pacovský, "io ne plaĉas al mi. Mi havas unu gaston, jam du semajnojn, li estas iu Roedl. Koncerne tion, li pagas kiel decas, nek drinkas, nek kartludas, sed ... Sciu, kion," vortsubitis sinjoro Pacovský, "venu foje rigardi lin." "Kia li estas?" demandis sinjoro Kolda. "Jen ĝuste tio," diris sinjoro Pacovský indigne, "mi ne scias. Nenio ĉe li estas neordinara, sed - kiel mi diru tion al vi? Al mi tiu homo ne plaĉas. Nu." "Roedl, Roedl," meditis ĉefserĝento Kolda. "Tiu nomo estas por mi senresona. Kio li estas?" "Mi ne scias," diris sinjoro Pacovský. "Li diras, ke li estas bankoficisto; sed mi ne povas ekscii de li, el kiu banko li estas. Tio ne plaĉas al mi. Ja li estas tia ĝentila hometo, sed - Kaj ankaŭ poŝton li havas nenian. Mi havas impreson, kvazaŭ li evitus la homojn. Kaj tio ne plaĉas al mi."

"Kiel," opiniis ĉefserĝento Kolda, "ke li evitas la homojn?" "Verdire li eĉ ne evitas," diris sinjoro Pacovský necerte, "sed ... mi petas vin, kiu ja estas septembre en kamparo? Kaj kiam antaŭ la gastejo haltas aŭto, li leviĝas eĉ ĉe manĝo kaj iras en sian ĉambron. Tiel ĝi estas. Mi diras al vi, al mi tiu Roedl neniel plaĉas."

Sinjoro Kolda momenton pripensis. "Sciu do, sinjoro Pacovský," li eldiris saĝe, "eventuale diru al li, ke je aŭtuno vi fermas la gastejon. Li iru en Pragon aŭ iun alian distrikton, ĉu? Kial ĝuste ni lin havu? Kaj prete." Tagon poste, dimanĉe, juna ĝendarmo Hurych, kromnome Marinka aŭ Pupo, estis revenanta el la patroliro;

10 MUŽ KTERÝ SE NELÍBIL

"Pane Kolda," ŝekel pan Pacovský strážmistroti Koldovi, "já mám něco pro vás." Pan Pacovský býval totiž za Rakouska policajtem, dokonce u jízdní stráž; ale po válce se nějak nemohl vpravit do nových poměrů, šel do penze, ohlédl se drobet po světě a konečně si najal hostinec Na vyhlídce; je to sic trochu samota, ale dnes to začínají mít lidé rádi, tyhle výlety, vyhlídky, koupání v rybníce a takové ty věci.

"Pane Kolda," ŝekel tedy pan Pacovský, "já do toho nevidím. Já tam mám jednoho hosta, už čtrnáct dní, nějaký Roedl to je. Copak o to, on platí slušně, nechlastá ani nehraje, ale... Víte co," vyhrkl pan Pacovský, "přijďte se někdy na něj podívat." "Co s ním je?" ptal se pan Kolda. "To je právě to," pravil pan Pacovský pohoršeně, "já nevím. Nic vám na něm není zvláštního, ale - jakpak bych vám to ŝekel? Mně se ten člověk nelíbí. No." "Roedl, Roedl," přemýšlel strážmistr Kolda. "To jméno mně nic neříká. Čím je?" "Já nevím," ŝekel pan Pacovský. "Říká, že je bankovní úředník; ale já vám z něho nemůžu dostat, od které banky je. Mně se to nelíbí. Je to sic takový zdvořilý človíček, ale - A poštu taky žádnou nedostává. Já mám dojem, jako by se vyhýbal lidem. A to se mně nelíbí."

"Jak to," mínil strážmistr Kolda, "že se vyhýbá lidem?" "On se ani nevyhýbá," pravil pan Pacovský nejistě, "ale... prosím vás, kdopak bude v září na venkově? A když se před hospodou zastaví auto, tak on se vám sebere třeba od jídla a jde do svého pokoje. Teda tak je to. Já vám říkám, mně se ten Roedl nechce líbit."

Pan Kolda chvíli přemýšlel. "Tak víte co, pane Pacovský," pronesl moudře, "řekněte mu třeba, že na podzim hospodu zavíráte. Ať si jde do Prahy nebo na jiný okres, že jo! Načpak bysme ho tu měli zrovna my? A je to." Den nato, v neděli, se vracel mladý četník Hurych, řečený Marinka neboli Panenka, z pochůzky;

dumvoje venis al li ideo, mi haltos en la gastejo, kaj celis rekte de arbaro al la gasteja korteto de Ĉe Belvidejo. Kiam li troviĝis jam en la posta enirejo, li haltis por blovpurigi la pipon. Tiumomente li aŭdis, kiel tintbruis fenestro en la unua alkorta etaĝo kaj io post li teren brufalis. Pupo elkuris sur la korteton kaj kaptis je ŝultro homon, kiu neatendite elsaltis el la fenestro.

"Sinjoro," li diris admone, "kion vi faras?" La viro, kiun li tenis je la ŝultro, estis pala kaj senespera. "Kial mi ne saltus?" li aŭdigis senenergie. "Nome mi loĝas ĉi tie." Ĝendarmo Pupo mallonge konsideris la situacion. "Estas eble," li diris, "sed al mi ne plaĉas, ke vi saltas el la fenestro." "Mi ne scias, ke tio estas malpermesita," senkulpigis sin la nekarakteriza viro. "Demandu sinjoron Pacovský, ke mi loĝas ĉi tie. Nome mi estas Roedl." "Tio estas ebla," diris ĝendarmo Pupo. "Montru do al mi viajn dokumentojn." "Dokumentojn," diris sinjoro Roedl necerte. "Sciu, mi havas ĉe mi neniajn dokumentojn. Mi skribos pri ili." "Ni mem skribos pri ili," diris Pupo volonte. "Iru kun mi, sinjoro Roedl." "Kien?" defendis sin sinjoro Roedl, cindrokolora en la vizaĝo. "Kiarajte ... kiarajte vi volas min aresti?" "Ĉar vi ne plaĉas al mi, sinjoro Roedl," deklaris Pupo. "Neniajn parolojn kaj iru." En ĝendarmejo sidis sinjoro ĉefserĝento Kolda en babuŝoj, fumis longan pipon kaj legis oficialan gazeton. Ekvidinte Pupon kun sinjoro Roedl, ekis fortan krion: "Oj, Jesuo-maria, Marinka, kion vi faras al mi? Ĉu ankaŭ dimanĉe mi ne havu trankvilon? Kial ĝuste hodiaŭ dimanĉe vi kondukas homojn al mi?" "Sinjoro ĉefserĝento," raportis Pupo, "al mi ĉi tiu homo ne plaĉas. Vidante min eniri la gastejon, li saltis tra la fenestro sur la korteton kaj volis perdiĝi en arbaro. Kaj dokumentojn ankaŭ li ne havas. Li estas iu Roedl."

"Aha," diris sinjoro Kolda kun intereso. "Sinjoro Roedl. Do ni jam havas vin ĉi tie, sinjoro Roedl." "Ja vi ne povas min aresti," diris maltrankviligite sinjoro Roedl. "Jes, ni ne povas," konsentis sinjoro Kolda. "Sed ni povas vin reteni, nu jes!

cestou ho napadlo, stavím se v hospodě, a zamířil rovnou od lesa k dvorku hospody Na vyhlídce. Když už byl v zadním vchodu, zastavil se, aby si profoukl lulku. Vtom slyšel, jak řinklo okno v prvním patře do dvora a něco za ním žuchlo na zem. Panenka vyběhl na dvorek a chytil za rameno člověka, který si tak z ničeho nic vyskočil z okna.

"Pane," řekl káravě, "co to děláte?" Muž, kterého držel za rameno, byl bledý a bezvýrazný. "Proč bych neskákal?" ozval se chabě. "Já tady totiž bydlím." Četník Panenka uvažoval krátce o situaci. "To je možné," řekl, "ale mně se nelíbí, že skáчете z okna." "Já jsem nevěděl, že to je zakázané," omlouval se bezvýrazný muž. "Zeptejte se pana Pacovského, že tu bydlím. Já jsem totiž Roedl." "To je možné," pravil četník Panenka. "Tak mně ukažte své papíry." "Papíry?" děl pan Roedl nejistě. "Já totiž nemám s sebou žádné papíry. Já si o ně dopíšu." "My už si o ně dopíšeme sami," řekl Panenka ochotně. "Pojďte se mnou, pane Roedl." "Kam?" bránil se pan Roedl, popelavý v tváři. "Jakým právem... jakým právem mě chcete sebrat?" "Protože se mně nelíbíte, pane Roedl," prohlásil Panenka. "Nedělejte žádné řeči a pojd'te."

Na četnické stanici seděl pan strážmistr Kolda v papučích, kouřil dlouhou fajfku a četl úřední noviny. Když uviděl Panenku s panem Roedlem, spustil veliký křik: "Ale ježíšmarjá, Márinko, co mně to děláte? Copak nemám mít pokoj ani v neděli? Proč mně sem zrovna v neděli vodíte lidi?" "Pane strážmistře," hlásil Panenka, "mně se ten člověk nelíbí. Když mě viděl jít do hospody, skočil oknem na dvorek a chtěl se ztratit do lesa. A papíry taky nemá. Tak jsem ho sebral. Je to nějaký Roedl."

"Aha," řekl pan Kolda se zájmem. "Pan Roedl. Tak už vás tu máme, pane Roedl." "Vy mne přece nemůžete zatknout," pravil znepokojeně pan Roedl. "To nemůžeme," souhlasil pan Kolda. "Ale můžeme vás zadržet, že jo!

Marinka, rapidu en la gastejon, traserĉu ĉambron de sinjoro Roedl kaj igu alporti ĉi tien liajn aĵojn. Sidiĝu, sinjoro Roedl." "Mi ... mi rifuzas kian ajn depozicion," balbutis sinjoro Roedl ekscitite. "Mi plendos... mi protestas!" "Jesumaria, sinjoro Roedl," ĝemis sinjoro Kolda, "vi ne plaĉas al mi! Mi ne disputos kun vi. Tie sidiĝu kaj fermu la buŝon." Post tio li prenis la gazeton kaj plu legis. "Rigardu, sinjoro Roedl," li diris post tempeto, "laŭ viaj okuloj estas videble, ke kun vi ne ĉio estas en ordo. Sur via loko mi dirus ĉion kaj vi havos trankvilon. Sed se vi ne volas, ankaŭ bone ..." Sinjoro Roedl sidis pala kaj kovrita de ŝvito; sinjoro Kolda lin observis, henante de abomeno, kaj poste li iris transloki fungojn, kiujn li sekigis super forno. "Konsideru, sinjoro Roedl," li komencis post iom da tempo, "ni verifos vian identecon; kaj dume vi sidos ĉe tribunalo kaj neniuj parolos kun vi. Homo, ne estu antipatia!" Sinjoro Roedl persistis obstinege silenti, kaj sinjoro Kolda, malplaĉe grumblante, purigis sian pipon. "Nu jes," li diris, "rigardu do: povas daŭri eble la tutan monaton antaŭ ol ni identigos vin; sed tiun monaton, sinjoro Roedl, oni poste ne inkluzivos en vian punon. Estas ja domaĝe, tiel perdi monaton de puno!" "Kaj se mi konfesos," diris sinjoro Roedl hezite, "do ..." "Do oni ŝarĝos vin per reten-aresto, nu jes," babilis sinjoro Kolda, "kaj tiun oni inkluzivos al vi. Faru, kion vi volas. Vi ne plaĉas al mi, mi ĝojos, kiam oni fortransportos vin al la distrikta juĝejo. Do tiel ĝi estas, sinjoro Roedl."

Sinjoro Roedl ekĝemis; en liaj maltrankvilaj okuloj estis esprimo de aflikto kaj preskaŭ esprimo de persekutado. "Kial," peze aŭdiĝis el li, "kial ĉiu diras al mi, ke mi ne plaĉas?" "Ĉar vi timas," diris prudente sinjoro Kolda. "Vi kaŝas ion, sinjoro Roedl, kaj tion neniuj ŝatas. Kial vi rigardas en nenies okulojn? Vi ne havas trankvilon. Jen la afero, sinjoro Roedl."

"Rosner," korektis la pala homo deprimite. Sinjoro Kolda enpeniĝis. "Rosner, atendu, kiu Rosner? Ĝi sonas al mi iel konate." "Nu ja Rosner Ferdinando," ekvortis la homo.

Márinko, skoĉte do té hospody, prohledejte pokoj pana Roedla a nechte sem donést jeho věci. Sedněte si, pane Roedl." "Já... já odpírám jakoukoliv výpověď," koktal pan Roedl rozčileně. "Já si budu stěžovat... já protestuju!" "Ježíšmarjá, pane Roedl," vzdychl pan Kolda, "vy se mně nelíbíte! Já se s vámi nebudu tahat. Sedněte si tamhle a držte hubu." Načež se chopil novin a četl dále. "Koukněte se, pane Roedl," řekl po chvíli, "ono vám je vidět na vočích, že to s vámi není v pořádku. Já bych na vašem místě řekl všecho, a budete mít pokoj. Ale když nechcete, tak je taky dobře." Pan Roedl seděl bledý a zrosený potem; pan Kolda ho pozoroval, frkaje odporem, a pak šel přerovnávat houby, které sušil nad kamny. "Helejte, pane Roedl," začal zase po nějaké době, "tak my budeme zjišťovat vaši identitu; a vy zatím budete sedět u soudu a nikdo s vámi nebude mluvit. Člověče, nebuďte protivný!" Pan Roedl setrval v zarytém mlčení a pan Kolda, znechuceně bruče, si čistil dýmku. "No jo," řekl, "tak se podívejte: ono to může trvat třeba měsíc, než vás zjistíme; ale ten měsíc, pane Roedl, vám pak nezapočítají do trestu. Dyt' je to škoda takhle ztratit měsíc trestu!" "A když se přiznám," řekl pan Roedl váhavě, "tak..." "Tak se na vás uvalí vyšetřovací vazba, že jo," vykládal pan Kolda, "a ta se vám započítá. Dělejte si, co chcete. Vy se mně nelíbíte, já budu rád, až si vás odvezou ke krajskému. Teda tak je to, pane Roedl."

Pan Roedl vzdychl; v jeho těkavých očích byl žalostný a skoro uštváný výraz. "Proč," vydralo se z něho, "proč mně každý říká, že se mu nelíbím?" "Protože máte strach," děl rozšafně pan Kolda. "Vy něco skrejváte, pane Roedl, a to nemá nikdo rád. Pročpak se nikomu nepodíváte do očí? Vy nemáte pokoj. To je to, pane Roedl."

"Rosner," opravil bledý člověk stísněně. Pan Kolda se zamyslel. "Rosner, Rosner, počkejte, který Rosner? To mně zní nějak povědomě." "No přece Rosner Ferdinand," vyhrkl člověk.

"Rosner Ferdinando," ripetis sinjoro Kolda, "tio jam ion diras al mi. Rosner Ferdinando ..." "Deponbanko en Vieno," helpis la pala viro. "Aha!" ekvokis ĝoje sinjoro Kolda. "Fraŭdo. Jam mi scias. Nu jes, Rosner! Homo kara, mi ja havas je vi arest-ordonon jam tri jarojn! Do vi estas Rosner," li ripetis ĝojigite. "Sed kial tuj vi ne diris tion? Rigardu, preskaŭ mi montrus al vi pardon, kaj vi estas Rosner! Marinka!" li laŭtis je la eniranta ĝendarmo Hurych. "Ja li estas Rosner, fraŭdinto!" "Nome," skuiĝis Rosner iom dolore. "Pa, Rosner," kvietigis lin sinjoro Kolda, "je tio vi kutimiĝos. Ĝoju, ke ĝi jam eksteriĝis. Miadio, mi petas vin, homo ora, kie vi kaŝadis vin dum la tri jaroj?" "Mi kaŝadis min," diris Rosner amare. "Aŭ en litvagono aŭ en la plej karaj hoteloj. Tie oni ne demandas, kiu oni estas kaj de kie." "Ho ha," diris sinjoro Kolda komplate. "Kun tio vi havis egan reĝion, vere!" "Ankaŭ mi opinias," malŝarĝis sin Rosner. "Sed ĉu mi povis en iun gastejon, kien venas policistoj razii? Sinjoro, mi devis konstante vivi super miaj rimedoj! Nenie mi restis pli longe ol tri noktojn, nur ĉi tie - kaj ĉi tie vi kaptis min."

"Nu jes," konsolis lin sinjoro Kolda. "Sed jam la mono malabundis ĉe vi, ĉu, Rosner? Cetero estis jam fino." "Estis," konsentis Rosner. "Sed mi diras al vi, pli longe mi tion ne eltenus. Jesuo, ja dum la tri jaroj kun neni mi kore parolis, nur ĉi tie! Ja eĉ manĝi mi ne povis. Tuj kiam iu ekrigardis min, jam mi klopodis malaperi ... Ĉiu min tiel observis," plendis Rosner, "ĉiu impresis kvazaŭ esti de polico. Imagu, ankaŭ sinjoro Pacovský." "Tio ne ĉagrenu vin," diris sinjoro Kolda. "Sinjoro Pacovský estas nome eksa policano." "Vidu do," murmuris Rosner; "poste estis niulo ie en senventejo! Kial ĉiu min tiel observis? Ĉu mi aspektas kiel ia krimulo?"

Sinjoro Kolda lin atente reobservis. "Ion mi diros al vi, Rosner," li diris, "jam ne plu; nun vi aspektas jam kiel tute ordinara homo. Sed antaŭe, mia kara, vi ne plaĉis al mi; mi ne scias, kio ne harmoniis ĉe vi. Nu," li decidis, "Marinka vin forkondukos al juĝejo. Ankoraŭ ne estas la sesa, do oni inkluzivos al vi la hodiaŭon al reten-aresto.

"Rosner Ferdinand," opakoal pan Kolda, "to už mně něco říká. Rosner Ferdinand..." "Depozitní banka ve Vídni," pomáhal bledý muž. "Aha!" zvolal radostně pan Kolda. "Zpronevěra. Už to mám. No jo, Rosner! Člověče drahá, vždyť na vás máme už tři roky zatykač! Tak vy jste Rosner," opakoal potěšeně. "Ale proč jste to hned neřekl? Koukejte, já bych vám byl málem ukázal dveře, a vy jste Rosner! Márinko," hlaholil na vstupujícího četníka Hurycha, "vždyť je to Rosner, defraudant!" "Totiž," trhl sebou Rosner trochu bolestně. "Ale Rosnere," chlácholil ho pan Kolda, "na to si zvyknete. Buďte rád, že už to je venku. Proboha vás prosím, člověče zlatá, kde jste se po ty tři roky schovával?" "Schovával," řekl Rosner hořce. "Buďto ve spacím voze, nebo v těch nejdražších hotelech. Tam se člověka neptají, kdo je a odkud je." "A jejeje," pravil pan Kolda soucitně, "to jste s tím měl náramnou režii, že jo!" "To si myslím," ulevoval si Rosner. "Ale copak jsem mohl jít do nějaké hospody, kam přijdou poldové na šťáru? Pane, já musel pořád žít nad své poměry! Nikde jsem nebyl dýl než tři noci, až tady – a tady jste mne čapli."

"No jo," těšil ho pan Kolda. "Ale to už vám docházely prachy, vidíte, Rosnere? To už byl stejně konec." "Byl," souhlasil Rosner. "Ale já vám povím, že už bych to byl dýl ani nevydržel. Jezus, vždyť já jsem si po ty tři roky s nikým od srdce nepromluvil, až tady! Vždyť já jsem se nemohl ani najíst! Jak se na mne někdo podíval, už jsem se hleděl ztratit... Každý si mne tak prohlížel," stěžoval si Rosner, "každý mně připadal, jako by byl od policie. Považte si, i pan Pacovský." "Z toho si nic nedělejte," pravil pan Kolda. "Pan Pacovský je totiž bejvalej od policie." "Tak vidíte," bručel Rosner; "pak má být našinec někde za větrem! Proč si mě tak každý prohlížel? Copak vypadám jako nějaký zločinec?"

Pan Kolda ho pozorně přezkoumal. "Já vám něco řeknu, Rosnere," řekl, "ted' už ne; ted' už vypadáte jako docela obyčejný člověk. Ale předtím jste se mně, holenku, nelíbil; já nevím, co tak na vás neštimovalo... No," rozhodl, "Márinka vás odvede k soudu. Ještě není šest hodin, tak to vám započítají dnešek do vazby.

Se ne estus dimanĉo, mi mem forkondukus vin tien, por ke vi vidu, ke - hm, ke jam nenion mi havas kontraŭ vi. Tion faris nur la fremdeco, Rosner; sed nun ĝi estas en ordo. Marinka, arestu lin!"

"Sciu, Marinka," diris tiuvespere sinjoro Kolda, "mi diras al vi, ke tiu Rosner sufiĉe plaĉis al mi. Tute agrabla homo li estas. Mi opinias, ke oni ne donos al li pli multe ol unu jaron." "Ankaŭ mi propetis," diris ĝendarmo Pupo ruĝiĝante, "ke oni donu al li du kovrilojn. Li ne estas kutima dormi sur kuŝbreto ..." "Estas bone," opiniis sinjoro Kolda. "Kaj mi diros al la inspektisto, ke iam-tiam li parolu kun li. Por ke tiu Rosner vidu, ke li estas denove jam inter homoj."

Kdyby nebyla neděle, tak bych vás tam odvedl sám, abyste viděl, že - hm, že už proti vám nic nemám. To dělala jen ta cizota, Rosnere; ale teď je to v pořádku. Márinko, zatkněte ho!"

"Víte, Márinko," pravil toho večera pan Kolda, "já vám řeknu, mně se ten Rosner dost líbil. Docela milý člověk, že jo! Já myslím, že mu nedají víc než rok." "Já jsem se přimluvil," řekl četník Panenka, zardívaje se, "aby mu dali dvě deky. On není zvyklý spát na kavalci..." "To je dobře," mínil pan Kolda. "A já řeknu dozorcí, aby s ním sem tam promluvil. Aby ten Rosner teda viděl, že zas je mezi lidma."